

Commissie van Toezicht RIVM Jaarverslag 2010

Inhoudsopgave

1. Samenvatting	2
2. Inleiding.....	3
3. Samenstelling en werkwijze Commissie van Toezicht	4
3.1 Taak	4
3.2 Samenstelling	4
3.3 Ondersteuning.....	4
3.4 Vergaderingen	4
4. Het RIVM in 2010.....	5
4.1 Samenvoeging NVI-RIVM.....	5
4.2 Taakstelling, verandertrajecten en het project Koersvast Verder	6
4.3 Ontwerp Onderzoeksprogramma Geneesmiddelenketen	6
4.4 Rapport Omgevingstabaksrook en alternatieven voor rookruimten.....	6
4.5 Toekomstige Huisvesting RIVM.....	7
5. Strategisch Onderzoek RIVM (SOR).....	8
6. Wetenschappelijke audits	9
6.1 Methodologie.....	9
6.2 Wetenschappelijke audit VGC ‘Beoordeling Geneesmiddelen en medische producten’	9
6.3 Wetenschappelijk audit Centrum Infectieziektebestrijding 2010.....	10
6.4 Follow up Wetenschappelijke audit VTV en Zorgbalans 2006.....	11
7. Vertrouwenspersoon Wetenschappelijke Integriteit.....	11
8. Oordeel van de Commissie.....	12

1. Samenvatting

De Commissie van Toezicht (CvT) heeft tot taak het wetenschappelijk niveau van het RIVM te bewaken. Dit doet zij door toezicht te houden op én te adviseren over het niveau en de kwaliteit van uitvoering van het onderzoek en het kwaliteitssysteem van het RIVM. Op basis van haar bevindingen stelt de Commissie jaarlijks een verklaring op over het kwaliteitsniveau van het onderzoek en het kwaliteitssysteem van het RIVM. Haar oordeel rapporteert zij vervolgens aan de eigenaar van het RIVM, de pSG van het Ministerie van VWS.

Bijzondere aandacht ging in 2010 uit naar de commotie rondom de Mexicaanse griep en de Q-koorts. De Commissie heeft zich uitvoerig over deze onderwerpen laten informeren.

Evenals in de voorgaande jaren heeft de Commissie zich uitvoerig laten informeren over de gevolgen van invulling van de taakstelling die vanuit de Rijksoverheid aan het RIVM is opgelegd. Het RIVM kiest voor het continueren van het werkveld in de volle breedte, minder door eigen onderzoek maar door meer regietaken. Dit betekent dat de onderzoeksbasis binnen het instituut smaller wordt en dat het instituut meer afhankelijk wordt van resultaten van onderzoek dat elders wordt uitgevoerd. Dat is voor de Commissie – vanuit het oogpunt van wetenschappelijke kwaliteit – ook in 2010 een punt van zorg. Met de eigenaar van het RIVM en de verschillende opdrachtgevende departementen worden strategische discussies gevoerd. De Commissie heeft kennis genomen van het in 2010 door de wndDG ingezette intensieve veranderprogramma voor herinrichting van enkele bedrijfsvoeringsonderdelen. De Commissie blijft de ontwikkelingen volgen en de mogelijke invloed daarvan op de wetenschappelijke kwaliteit, ook op het gebied van internationale activiteiten.

Het jaar 2010 heeft ook in het teken gestaan van de keuze van de SOR (Strategisch Onderzoek RIVM)-projecten die in 2011 mogen starten in het kader van een nieuwe ronde SOR 2011-2014. De Commissie spreekt waardering uit over haar vroege betrokkenheid. Naar aanleiding van de Jaarrapportage SOR 2009 spreekt de Commissie uit meer behoefte te hebben aan betere inhoudelijke (voortgangs)informatie en over de keuzes welke zijn gemaakt. Tevens vraagt de Commissie extra aandacht voor de communicatieve aantrekkelijkheid van de Jaarrapportage SOR.

In 2010 hebben twee wetenschappelijke audits plaatsgevonden: de Wetenschappelijke audit VGC 'Beoordeling Geneesmiddelen en medische producten' en de Wetenschappelijke audit Centrum Infectieziektebestrijding 2010 .

De Commissie is tevreden over de grondigheid waarmee de audits ter hand worden genomen. Ten tijde van de Wetenschappelijk audit VGC 'Beoordeling Geneesmiddelen en medische producten' is er een herschikking van taken en bemensing in voorbereiding tussen het RIVM en het agentschap College ter Beoordeling van geneesmiddelen (aCBG). Het RIVM heeft de opdracht gekregen om in samenwerking met de ketenpartners een onderzoeksprogramma te ontwerpen. De Commissie spreekt haar zorg uit over deze ontwikkeling. De Commissie is van mening dat de kennis en expertise van het RIVM op het gebied van farmaceutische analyse, toxicologie en biologicals ook voor de toekomst veilig gesteld dient te worden door gerichte investering. De Commissie blijft de ontwikkelingen omtrent dit onderzoeksprogramma ook in 2011 nauwlettend en kritisch volgen.

2. Inleiding

In deze Jaarrapportage doet de Commissie van Toezicht van het RIVM verslag van de bevindingen van haar werkzaamheden in 2010. Op basis van deze bevindingen stelt de Commissie een verklaring op over het kwaliteitsniveau van het onderzoek en het kwaliteitssysteem van het RIVM. Haar oordeel rapporteert zij vervolgens aan de eigenaar van het RIVM, de pSG van het Ministerie van VWS.

Het oordeel is gebaseerd op wetenschappelijke audits die in opdracht van de Commissie worden uitgezet en onderwerpen die door de leiding van het RIVM, al dan niet op verzoek, zijn voorgelegd aan de Commissie. De Commissie laat zich daarnaast informeren over een aantal vaste onderwerpen zoals de invulling, uitvoering en evaluatie van het Strategisch Onderzoek RIVM (SOR) en over de stand van zaken rond kwaliteitssystemen. Tevens neemt zij in haar oordeel de bevindingen van de Vertrouwenspersoon Wetenschappelijke Integriteit mee, die rapporteert aan de Commissie van Toezicht.

In de volgende hoofdstukken komen de belangrijkste ontwikkelingen en gebeurtenissen aan de orde die in het jaar 2010 hebben gespeeld in relatie tot de kwaliteit van het wetenschappelijk onderzoek en op basis waarvan de Commissie haar oordeel velt.

Het volledige Jaarverslag van de Commissie wordt gepubliceerd via de website van het RIVM. De samenvatting van het Jaarverslag van de Commissie wordt opgenomen in het jaaroverzicht RIVM.

3. Samenstelling en werkwijze Commissie van Toezicht

3.1 Taak

De Commissie van Toezicht heeft tot taak het wetenschappelijk niveau van het RIVM te bewaken. Dit doet zij door toezicht te houden op én te adviseren over het niveau en de kwaliteit van uitvoering van het onderzoek en het kwaliteitssysteem van het RIVM. De Commissie voert, in overleg met de instituutleiding van het RIVM, wetenschappelijke audits uit en is nauw betrokken bij de invulling die het RIVM geeft aan strategisch onderzoek. Tevens ziet de Commissie erop toe dat kritiek van wetenschappelijke aard van binnen of buiten het RIVM op correcte wijze wordt afgehandeld.

De formele positie van de Commissie is vastgelegd in de Wet op het RIVM.

3.2 Samenstelling

De samenstelling van de Commissie zag er in december 2010 als volgt uit:

Leden benoemd op voordracht van de KNAW:

prof. dr. E.J. Ruitenbergh (voorzitter) (internationale volksgezondheid)
prof. dr. J.W.M. van der Meer (geneeskunde en infectieziekten)

Leden aangewezen door de minister van VWS:

prof. dr. J.A. Knottnerus (huisartsgeneeskunde en volksgezondheid)
prof. dr. G.J. Mulder (toxicologie)
prof. dr. J.G.A.J. Hautvast (voeding en voedselveiligheid)
prof. dr. J.H. Kingma (kwaliteit en veiligheid van de gezondheidszorg)

Leden aangewezen door de minister van I&M:

prof. dr. J.C.M. Van Eijndhoven (risico's en risicocommunicatie)

Lid aangewezen door de minister van ELI:

prof.dr. R. Rabbinge (levenswetenschappen en voedselzekerheid)

De Commissie is momenteel nog op zoek naar geschikte kandidaten voor benoeming in de Commissie.

3.3 Ondersteuning

Het secretariaat van de Commissie van Toezicht is belegd bij het RIVM. Vanaf december 2009 is M. Grasso aangesteld als secretaris van de Commissie van Toezicht.

3.4 Vergaderingen

De Commissie is in 2010 viermaal bijeen gekomen. Er waren aanvankelijk vijf vergaderingen gepland.

De bijeenkomsten vonden plaats op de volgende data: 25 maart, 23 september, 21 oktober en 2 december. Op 15 juli vond er een kort overleg plaats tussen de voorzitter van de Commissie en wvdDG mevrouw drs. E.J. Mulock Houwer.

De bijeenkomst op 25 maart vond plaats in het ADO-stadion in Den Haag. De Commissie sloot na afloop van haar vergadering aan bij het gezamenlijk symposium van het RIVM en de Inspectie voor de Gezondheidszorg “Van gezond naar beter” alwaar die middag de VTV en de “Staat van de Gezondheidszorg” is aangeboden aan Minister Klink.

De overige bijeenkomsten, die één dagdeel besloegen, werden gehouden op het RIVM-terrein.

In de vergadering van maart feliciteert de Commissie de DG RIVM, Marc Sprenger, met zijn benoeming per 1 mei 2010 tot directeur van het ECDC in Stockholm en heet de Commissie de transitie-manager voor het NVI, Nico Oudendijk welkom. In het reguliere deel van de vergadering is de Commissie geïnformeerd over de uiteindelijke formulering van de zes SOR-speerpunten. Tevens is de voortgang rondom de in 2010 uitgevoerde Wetenschappelijke audit VGC ‘Beoordeling geneesmiddelen en medische producten’ en de Wetenschappelijke audit Centrum Infectieziektebestrijding 2010 besproken.

In de vergadering van september zijn presentaties gegeven over de conclusies van de auditcommissies van de Wetenschappelijke audit Centrum Infectieziektebestrijding 2010 en de Wetenschappelijke audit VGC ‘Beoordeling geneesmiddelen en medisch producten’.

De vergadering van oktober was een vergadering die geheel in het teken stond van presentaties van een selectie van de SOR-projecten die in 2011 mogen starten. De Commissie van Toezicht is betrokken bij het SOR-proces vanuit een adviserende rol en ter bewaking van de wetenschappelijke kwaliteit van het RIVM.

In de vergadering van december is o.a. gesproken over de Jaarrapportage SOR 2009 en het ontwerp Onderzoeksprogramma Geneesmiddelenketen.

In alle vergaderingen is gesproken over de ontwikkelingen rondom de samenvoeging NVI-RIVM, de taakstelling, verandertrajecten en het project Koersvast Verder en de effecten daarvan op het RIVM onderzoek.

4. Het RIVM in 2010

Om haar taak goed te kunnen vervullen, is het voor de Commissie van belang dat zij goed en tijdig wordt geïnformeerd over ontwikkelingen die betrekking hebben op de positie van het RIVM. Zij waardeert het dan ook dat de (wnd)DG RIVM aan het begin van iedere bijeenkomst de Commissie informeert over de laatste stand van zaken rondom het RIVM zoals de ontwikkelingen omtrent de samenvoeging NVI-RIVM, taakstelling, verandertrajecten en het project Koersvast Verder. Dit biedt de Commissie de gelegenheid om advies hierover uit te brengen of kritische vragen te stellen. En, indien zij dit wenselijk acht, belangrijke onderwerpen te agenderen voor een latere vergadering.

4.1 Samenvoeging NVI-RIVM

De Commissie heeft zich laten informeren over het besluit van de Minister om het publieke deel van het NVI samen te voegen met het RIVM, wat uiteindelijk mede zal leiden tot één vernieuwd RIVM. Transitie-manager NVI Nico Oudendijk heeft als lid van de Bestuursraad RIVM de vergaderingen van de Commissie in 2010 bijgewoond.

In 2010 is overeenstemming bereikt dat de publieke taken NVI per 1 januari 2011 zullen worden ondergebracht bij het RIVM. Het betreft:

- Samenvoeging eenheid vaccinontwikkeling en onderzoek
- Samenvoeging Inkoop/Opslag/Distributie
- Integratie NVI-bedrijfsvoering.

De Commissie is van mening dat wanneer de vaccinontwikkeling bij het Centrum Infectieziektebestrijding wordt ondergebracht en het derhalve niet meer een commerciële taak betreft, er extra aandacht dient te worden besteed aan de continuïteit van het onderzoeksprogramma. De Commissie spreekt haar zorg uit dat, wanneer de vaccinontwikkeling wel banden krijgt met de industriële partners, een goede juridische borging de hoogste prioriteit dient te hebben. Het onafhankelijke imago van het RIVM mag onder geen voorwaarde in het geding komen.

De Commissie zal de verdere ontwikkelingen nauwgezet volgen en waar nodig zullen zij als Commissie het proces graag ondersteunen.

De Commissie heeft het RIVM uitgenodigd om eind 2011, na samenvoeging NVI-Vaccinologie en Centrum Infectieziektebestrijding een wetenschappelijke audit uit te voeren.

4.2 Taakstelling, verandertrajecten en het project Koersvast Verder

De Commissie heeft zich evenals in voorgaande jaren ook in 2010 uitvoerig laten informeren over de gevolgen van invulling van de taakstelling die vanuit de Rijksoverheid aan het RIVM is opgelegd. Om te kunnen voldoen aan de taakstelling heeft het RIVM een ontwikkeling ingezet van minder eigen onderzoek naar meer regietaken. Daarmee kiest het instituut voor het continueren van het werkveld in de volle breedte; deze invulling betekent minder eigen onderzoek en meer uitvoering van regietaken. De Commissie spreekt haar waardering uit voor de wijze waarop het RIVM daar op in speelt.

Door het RIVM zijn zowel op bedrijfsvoeringsgebied als op strategisch gebied diverse acties in gang gezet om de ongewenste effecten van de taakstelling in de organisatie te beperken. Met de eigenaar van het RIVM en de verschillende opdrachtgevende departementen worden strategische discussies gevoerd.

De Commissie heeft kennis genomen van het in 2010 door de wndDG ingezette intensieve, kortdurende veranderprogramma voor herinrichting van enkele bedrijfsonderdelen onder de naam Koersvast Verder. Het gaat om vernieuwing topstructuur, vernieuwing bedrijfsvoering en een fusie tussen de sectoren VGC en V&Z. De vorderingen zijn vastgelegd in een zgn. Contourennota, welke zal worden overgedragen aan de nieuwe DG RIVM.

4.3 Ontwerp Onderzoeksprogramma Geneesmiddelenketen

Ten tijde van de Wetenschappelijke audit VGC 'Beoordeling Geneesmiddelen en medische producten' is er een herschikking van taken en bemensing in voorbereiding tussen het RIVM en het agentschap College ter Beoordeling van geneesmiddelen (aCBG). In het kader van deze overheveling zullen er gelden beschikbaar komen om de kennisfunctie van het RIVM ten behoeve van de gehele geneesmiddelenketen op peil te houden en te ontwikkelen. Het RIVM heeft de opdracht gekregen om in samenwerking met de ketenpartners een onderzoeksprogramma te ontwerpen. Het onderzoeksprogramma komt niet in de plaats van het reguliere en additionele onderzoek dat het RIVM verricht, maar zal daaraan complementair moeten zijn en heeft als doel het functioneren van de keten als geheel te ondersteunen. De Commissie spreekt haar zorg uit over deze ontwikkeling. De Commissie is van mening dat de kennis en expertise van het RIVM op het gebied van farmaceutische analyse, toxicologie en biologicals ook voor de toekomst veilig gesteld dient te worden door gerichte investering. De Commissie benadrukt het sterke, tamelijk gesloten krachtenveld van de farmaceutische wereld en het belang van een erkende positie van het RIVM in dit netwerk. De Commissie blijft de ontwikkelingen omtrent dit onderzoeksprogramma ook in 2011 nauwlettend en kritisch volgen.

4.4 Rapport Omgevingstabaksrook en alternatieven voor rookruimten

De DG Volksgezondheid van het Ministerie van VWS heeft de Commissie van Toezicht in september 2009 verzocht een second opinion uit te voeren over de RIVM-rapporten inzake omgevingstabaksrook en alternatieven voor rookruimten. Een externe auditcommissie heeft de second opinion uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van de Commissie. De Commissie had een toetsende rol ten aanzien van kwaliteit van het advies, waarbij er nauwlettend op is toegezien dat de leden van de auditcommissie geen banden met de rookindustrie hebben. Eind november 2009 is de rapportage 'Second opinion omgevingstabaksrook en alternatieven voor rookruimten' aangeboden aan de DG Volksgezondheid VWS. Het advies is in 2010 door de Minister aanvaard en naar de Tweede Kamer gestuurd. Het advies is inmiddels officieel in het publieke domein gebracht.

4.5 Toekomstige Huisvesting RIVM

De Commissie is ook in 2010 door de Bestuursraad RIVM ingelicht over de voortgang van plannen voor toekomstige huisvesting van het RIVM. In juli 2009 is er een intentieverklaring toekomstige huisvesting op de locatie De Uithof ondertekend door Universiteit Utrecht, Gemeente Utrecht, RIVM en de Rijksgebouwendienst.

5. Strategisch Onderzoek RIVM (SOR)

De Commissie van Toezicht RIVM is nauw betrokken bij de invulling die het RIVM geeft aan strategisch onderzoek. Zij adviseert de DG RIVM over de inhoudelijke kwaliteit van het Strategisch Onderzoek RIVM (SOR) op drie niveaus:

- keuze van de inhoudelijke kaders;
- invulling van de programma's;
- resultaten van het strategisch onderzoek.

De financiering van SOR-projecten vindt hoofdzakelijk plaats binnen een vierjaarlijkse cyclus.

Het jaar 2010 heeft vooral in het teken gestaan van de keuze van de projecten die in 2011 mogen starten in het kader van de nieuwe ronde SOR 2011-2014.

De Commissie spreekt waardering uit over haar vroege betrokkenheid, en onderstreept haar adviserende toezichhoudende rol.

In de oktobervergadering hebben de speerpuntcoördinatoren een presentatie gegeven over hun eigen speerpunt en het advies dat zij, op basis van de toetsing door de speerpuntadviescommissies aan de BRR hadden geformuleerd. Aan de Commissie is reflectie gevraagd ter bewaking van de wetenschappelijke kwaliteit van het RIVM. De Commissie heeft een aantal kanttekeningen gemaakt bij het advies van de speerpuntcoördinatoren. Het préadvies van de Commissie is in de besluitvorming door de BRR meegenomen.

In 2010 is de Jaarrapportage SOR 2009 besproken.

De Jaarrapportage SOR 2009 bestaat uit een beknopte rapportage met gegevens over de voortgang, geaggregeerd op het niveau van de speerpunten en een rapportage met informatie over de inhoudelijke voortgang per project.

De Commissie spreekt echter uit meer behoefte te hebben aan betere inhoudelijke (voortgangs)informatie en over de keuzes welke zijn gemaakt. Om inhoudelijke (voortgangs)informatie te kunnen realiseren zullen de projectvoortgangsrapportages inhoudelijk moeten verbeteren. Tevens vraagt de Commissie extra aandacht voor de communicatieve aantrekkelijkheid van de Jaarrapportage SOR en ziet graag toegevoegd een summary van de highlights.

De Commissie heeft ingestemd met de Jaarrapportage SOR 2009.

6. Wetenschappelijke audits

6.1 Methodologie

Wetenschappelijke audits van onderdelen van het instituut vormen een belangrijk instrument voor de Commissie bij de uitvoering van haar taak. De Commissie is in deze opdrachtgever, stelt de doelstelling vast en de samenstelling van de auditcommissie en evalueert het verslag. De Commissie hanteert bij de audits het door de KNAW, NWO en VSNU vastgestelde Standard Evaluation Protocol (SEP) 2009-2015.

De algemene doelstelling is de beoordeling van de ‘state of the art’ van de wetenschap op het terrein van het betreffende onderdeel door een internationale groep van deskundigen. Naast de wetenschappelijke beoordeling vraagt de Commissie nadrukkelijk om ook de maatschappelijke relevantie in ogenschouw te nemen.

Een dergelijke internationale groep van deskundigen onder extern voorzitterschap wordt ondersteund door een externe secretaris. Twee leden van de Commissie, die per toerbeurt worden aangewezen (afhankelijk van het onderwerp van de evaluatie), vormen de begeleidingscommissie die de voortgang van het proces bewaakt.

6.2 Wetenschappelijke audit VGC ‘Beoordeling Geneesmiddelen en medische producten’

De Commissie heeft het RIVM uitgenodigd om in 2010 een Wetenschappelijk audit VGC ‘Beoordeling Geneesmiddelen en medische producten’ te houden. De Commissie hecht veel belang aan een audit op dit onderwerp vanwege het dilemma tussen het ‘wettelijk keurslijf’ en de wetenschap.

Vanuit de Commissie onderhield Professor Mulder het contact met de auditcommissie.

In de aanloop van deze Wetenschappelijke audit is enige stagnatie opgetreden in verband met organisatorische ontwikkelingen. Medio februari 2010 is onder geleide van het Ministerie van VWS een verkenning gestart tussen het agentschap College ter Beoordeling van Geneesmiddelen (aCBG), het RIVM en het Ministerie van VWS om de geneesmiddelenbeoordelingen geheel of gedeeltelijk vanuit het RIVM over te hevelen naar de opdrachtgever, zijnde aCBG. Hierbij deed zich de vraag voor of door deze ontwikkelingen een volwaardige uitvoering van deze audit gewaarborgd zou zijn. De Commissie en de voorzitter van de auditcommissie adviseerden de audit door te laten gaan en achten voor het verdere verloop het belangrijk dat het aCBG aangesloten blijft bij de doelstelling en de aanbevelingen van deze wetenschappelijke audit.

In mei bezocht een commissie van drie internationale experts, onder voorzitterschap van prof. Douwe Breimer, de twee geneesmiddelenonderdelen KCF (centrum voor Kwaliteit van Chemisch Farmaceutische producten) en BMT (centrum voor Biologische Geneesmiddelen en Medische Technologie) voor een wetenschappelijke audit. In de keuze van de auditcommissie waren drie competentiegebieden vertegenwoordigd:

1. technische kwaliteit van synthetische gemaakte geneesmiddelen
2. technische kwaliteit van biologisch bereide geneesmiddelen
3. toxicologie

De auditcommissie rapporteert dat deze beoordelingen door het RIVM op een kwalitatief zeer hoog niveau worden uitgevoerd, behorende tot de Europese top en internationaal hoog wordt gewaardeerd. De Commissie deelt de zorg van de auditcommissie dat de core business op het gebied van geneesmiddelen/toxicologie/farmacologie bij het RIVM verdwijnt.

Meer specifiek werd door de auditcommissie geconstateerd dat de speerpunten van de SOR-cyclus 2011 niet aansluiten bij het competentievelnd en de researchbehoefden van de beoordelaars.

Belangrijke aanbevelingen zijn:

- meer aandacht geven aan het ontwikkelen en implementeren van een lange-termijn visie, zoals in de keuze van researchonderwerpen
- het opzetten van een meer strategisch personeelsbeleid.

De Commissie zal de ontwikkelingen rondom de Geneesmiddelenbeoordeling ook in 2011 met belangstelling volgen, evenals de wetenschappelijke kwaliteit ter onderbouwing van beleid.

In 2011 vindt een vervolgbespreking plaats om de opvolging van de aanbevelingen te evalueren.

6.3 Wetenschappelijk audit Centrum Infectieziektebestrijding 2010

De Commissie heeft het RIVM uitgenodigd om in 2010 een wetenschappelijke audit bij het Centrum Infectieziektebestrijding (CIb) te houden. Het doel van de audit is om de wetenschappelijke kwaliteit en de maatschappelijke betekenis van het Centrum Infectieziektebestrijding te beoordelen. De Commissie heeft aangegeven groot belang te hechten aan zelfevaluatie en aan interne en externe researchsamenwerking. Vanuit de Commissie onderhielden Professor Van der Meer en Professor Ruitenbergr het contact met de auditcommissie. De uitkomsten van de Wetenschappelijke audit 2010 CIb worden in het Beleidsplan CIb 2011-2015 en in de programmering van het CIb meegenomen.

In mei bezocht een commissie van negen internationale experts, onder voorzitterschap van prof. Roy Anderson, het CIb. In de commissie waren de verschillende werkvelden van het CIb betrokken.

De auditcommissie rapporteert dat het uitvoeren van onderzoek essentieel is voor het CIb en dat de kwaliteit van het onderzoek gemiddeld van goede kwaliteit is. Het belang van onderzoek wordt geborgd in het Beleidsplan CIb 2011-2015 en het CIb blijft onderzoek als basis voor de praktijk en het beleid koesteren en zal dit vertalen in zgn. jaaractiviteiten.

De Commissie heeft kennis genomen van de in het auditrapport vermelde aanbevelingen en verbeterpunten.

Belangrijke aanbevelingen zijn:

- Verbetering wetenschappelijk productie op het gebied van bacteriologisch onderzoek
- Meer onderzoek richten op ontwerp en evaluatie van interventiestrategieën
- Sociaal-/gedragwetenschappelijk onderzoek ontwikkelen in allianties
- Vaststellen van onderzoek zoönosen vooral in samenwerking met bestaand veterinaire onderzoek
- Versterken van ‘burden of disease’ studies en inzichten gebruiken voor onderzoeksprogrammering
- Meer multidisciplinair samenwerken
- Ten aanzien van surveillance beveelt de auditcommissie aan dat het CIb een nationaal centrum voor interpretatie, analyse en presentatie van data over infectieziekten moet zijn, gesitueerd binnen het RIVM en departementaal vastgelegd
- Landelijke sero-surveillance regelmatig uitvoeren. Samenwerking met andere partners, onder andere in longitudinale cohort studies.

De Commissie onderschrijft de mening van de auditcommissie dat de (inter)nationale samenwerking als onderdeel van onderzoeksactiviteiten kan worden vergroot op die terreinen met weinig interne expertise. De Commissie adviseert hier wellicht zelf beleid op te zetten.

Tevens is de Commissie van oordeel dat het benutten van promovendi een belangrijke rol speelt bij het verbeteren van diverse (inter)nationale samenwerkingsverbanden.

De Commissie zal de ontwikkeling rondom het Clb met belangstelling volgen, evenals de wetenschappelijke kwaliteit ter onderbouwing van beleid.

In 2011 vindt een vervolgbespreking op deze audit plaats teneinde de opvolging van de aanbevelingen te evalueren.

6.4 Follow up Wetenschappelijke audit VTV en Zorgbalans 2006

In 2008 is de Wetenschappelijke audit VTV en Zorgbalans 2006 opgeleverd. In 2008 is de reactie van het RIVM met de Commissie besproken. De aanbevelingen van de auditcommissie hebben in de continue interactie tussen wetenschap, beleid en praktijk aandacht gekregen. Effecten hiervan zijn meegenomen in het traject van de VTV 2010 en de Zorgbalans 2008 en 2010.

De Commissie is verheugd te kunnen constateren dat de follow up van specifieke aanbevelingen naar wens verloopt. Deze cyclische kernproducten van het RIVM vragen echter om constante evaluatie en om aanpassing aan de veranderende omgeving, hetgeen ook deel uitmaakt van de werkprocessen. De Commissie complimenteert het RIVM dat deze producten een duidelijke plaats bij de beleidsmakers in Den Haag hebben verworven en hebben geleid tot hoge kwaliteit van de producten.

7. Vertrouwenspersoon Wetenschappelijke Integriteit

Per 1 januari 2009 is Professor dr. W.P.M. Hoekstra voor 2 jaar herbenoemd als Vertrouwenspersoon Wetenschappelijke Integriteit (VWI) voor het RIVM. De VWI rapporteert, zoals is vastgelegd in het Reglement Wetenschappelijke Integriteit RIVM, aan de Commissie. Deze neemt in haar oordeel over de wetenschappelijke kwaliteit van het RIVM de bevindingen van de VWI mee.

In 2010 heeft niemand de Vertrouwenspersoon Wetenschappelijke Integriteit benaderd.

8. Oordeel van de Commissie

De Commissie van Toezicht is van mening dat de instituutsleiding van het RIVM zich goed bewust is van veranderingen in haar omgeving.

De Commissie spreekt haar waardering uit voor de wijze waarop het RIVM daar op in speelt door te kiezen voor het continueren van het werkveld in de volle breedte, minder door eigen onderzoek maar door meer regietaken. Deze ontwikkeling betekent echter wel dat de onderzoeksbasis binnen het instituut smaller wordt en dat het instituut meer afhankelijk wordt van resultaten van onderzoek dat elders wordt uitgevoerd. Dat is voor de Commissie – vanuit het oogpunt van wetenschappelijke kwaliteit - een punt van zorg. Een en ander betekent dat het instituut meer afstand krijgt tot het daadwerkelijke onderzoek. Bovendien heeft het RIVM in die situatie minder directe zeggenschap over de kwaliteit van het onderzoek en de resultaten ervan. Het is aan de instituutsleiding om via afspraken met de betrokken partijen te zorgen voor het waarborgen van de kwaliteit van (resultaten van) onderzoek dat elders wordt uitgevoerd. De Commissie zal dit kritisch volgen.

Het belang dat de instituutsleiding hecht aan het in stand houden van de wetenschappelijke kwaliteit, ook in internationale context, in tijden van bezuinigingen is lovenswaardig. De wetenschappelijke audits die in opdracht van de Commissie worden uitgevoerd, worden serieus ter hand genomen en aanbevelingen van zowel de auditcommissie als de Commissie worden geïmplementeerd.

De Commissie complimenteert de instituutsleiding van het RIVM over de kwaliteit van het wetenschappelijk onderzoek en de wetenschappelijke publicaties. Ook de bevindingen van de externe auditcommissies wijzen op het kwalitatief zeer hoge niveau van onderzoek.

De Commissie verklaart op grond van de verschaft informatie, de positieve resultaten van de gevoerde audits ‘Geneesmiddelenbeoordeling en levensmiddelen’ en de Wetenschappelijke audit Centrum Infectieziektebestrijding 2010 en de bespreking van deze audits en de gevoerde discussies met de instituutsleiding dat het RIVM er uitstekend in is geslaagd om de wetenschappelijke kwaliteit van het onderzoek te waarborgen.

De Commissie blijft de ontwikkelingen omtrent de taakstelling en verandertrajecten en het traject Koersvast Verder en de mogelijke invloed daarvan op de wetenschappelijke kwaliteit volgen, ook op het gebied van internationale activiteiten.